

פרעושים בבעלי-חיים והדברתם

ד"ר י. ירוחם, ה"חקלאית", גדרה ופרופ' א. הדני, המכון הוטרינרי ע"ש קמרון, בית דגן

למבוגר נמשך כ-40–45 יום. היות ומחזור החיים של הפרעוש מתרחש הן על הפונדקאי והן בקרקע, יש לכוון את מאמץ ההדברה של טפיל זה לפונדקאי וסביבתו. רק כאשר פעולת ההדברה מתבצעת במשולב ובצורה יסודית, ניתן להצליח במשימה זו. את בעח"י יש לרסס בתכשירים יעילים ומאושרים¹ ועל פעולה זו יש לחזור מספר פעמים בהתאם לצורך. לאחר טיפול ראשון רצוי לפנות את בעח"י למקום חלופי על מנת לאפשר ניקוי יסודי של הדייר וסביבתו (כולל הוצאת הזבל). בפעולה זו ניתן לסלק חלק ניכר מאוכלוסיית הפרעושים שבדייר, ורק לאחר מכן לאבק או לרסס בתכשירים המומלצים². על פעולה זו יש לחזור שנית לאחר שבועיים. חשיבות רבה נודעת לטיפול בחיות המחמד (כלבים וחתולים) ובמקומות המרבץ שלהם. רצוי למנוע במידת האפשר כניסתם לדיירי בעח"י. הדברת נברנים היא פעולה חיונית משום שגם הם משמשים כמקור להפצת הפרעושים.

- 1 סטומוקסין בריכוז של 0.2% (מיהול 1:100 של תרכיז מתחלב 20%);
- 2 1 ק"ג אבקה/25 מ"ר או ריסוס הדייר במלתון בריכוז של 2%.

הפרעושים הם טפילים חיצוניים אשר ניזונים מדמם של יונקים, עופות וזוחלים. הפרעושים מהווים לא רק מטריד קשה לפונדקאי אלא הם גם ידועים ביכולתם לשמש כמאחסנים ומעבירים של גורמי מחלה שונים. כמו כן, רבים הם הדיווחים על הפרעושים כגורמי תגובות אלרגיות בבני אדם ובבעלי-חיים.

בשנים האחרונות התרבו הדיווחים בארץ על אנמיה (חוסר דם) ואף תמותה בטלאים, גדיים ובני-בקר עקב נגיעות קשה בפרעושים. בכל המקרים הללו אובחנו הפרעושים כפרעוש החתול – CTENOCEPHALIDES FELIS FELIS. פרעוש זה נפוץ מאד על כלבים, חתולים ונברנים. כנראה, בתי הגידול לפרעוש החתול בדירים של בעח"י במשק הם אופטימליים ומאפשרים התפתחות אוכלוסיית פרעושים גדולה בפרק זמן קצר יחסית.

בארצנו נמצאו בעח"י נגועים בפרעושים משך כל חודשי השנה. רמת ההינגעות של מיני בעח"י השונים תלויה בדינמיקה של אוכלוסיית הפרעושים: היא הולכת וגדלה בהדרגה החל מחודשי האביב (אפריל) ומגיעה לשיאה בחודשי הקיץ (יוני-אוגוסט). נגועים בעיקר בעח"י צעירים והתמותה מתרחשת בדרך כלל בתקופה זו. מחזור התפתחותו של הפרעוש מביצה ועד

מתי ואיך לעזור לפרה בהמלטה

Hoard's Dairyman, 25.7.86

תורגם ע"י דוד מדברג, משק החלב, מכון וולקני

נחלק את ההמלטה ל-3 שלבים: **שלב א' הוא שלב המעבר**, בו מתכוננת הפרה להמלטה, זה כולל מיקום נכון של העובר, סיכת דרכי הלידה על ידי הפרשות והתרחבות צוואר הרחם. ברור שבשלב זה אין צורך בעזרת הבוקר. הסימנים החיצוניים בשלב זה הם: איריגעה הנגרמת מכאב קל, הפרה בועטת לעתים בבטנה, במרעה

בהרבה מקרים עזרה בהמלטה ניתנת מוקדם מדי, מאוחר מדי או בצורה לא נכונה. כל בוקר שעוקב אחר תהליך ההמלטה ער לסימנים המופיעים סמוך להמלטה: התפתחות העטין, התרחבות שפתי הבושת, הפרשת ריר והרפיית רצועות אגן הירכיים. רצוי להכיר את שלבי תהליך ההמלטה ומשך הזמן של כל שלב.